

Epx – en succesfuld ny gymnasial uddannelse

Epx-ekspertgruppen har med sine anbefalinger leveret et godt fundament for de politiske forhandlinger om den nye epx.

Med afsæt i ekspertgruppens anbefalinger, har Akademikerne formuleret konkrete bud på, hvordan vi sikrer en relevant og stærk epx til gavn for de 40 pct. af en ungdomsårgang, der skal gå på den nye gymnasiale uddannelse.

- 1. Epx skal være en gymnasial studieforberegende uddannelse** med et tydeligt studieforberegende sigte og med adgang til en bred kreds af videregående uddannelser på linje med HF.
- 2. Den treårige epx skal udbydes landsdækkende** dvs. ikke begrænses til de store byer.
- 3. Det tredje år skal integreres tydeligt i epx' struktur** og ikke blot være et løst tillæg.
- 4. Epx skal give adgang til universiteternes bacheloruddannelser**, dvs. ligesom øvrige gymnasiale uddannelser også være studieforberegende til en universitetsbachelor.
- 5. Fælles målestok for gymnasiale niveauer skal fastholdes** på tværs af stx, hhx, htx og epx.
- 6. De høje didaktiske krav ved en mangfoldig og divers elevgruppe skal anerkendes.** Der skal derfor sikres tilstrækkelige ressourcer, rammer og kompetenceudvikling at underviserne. Kompetencekravene, herunder et særligt epx-pædagogikummodul skal beskrives i en stillingsstruktur, der klargør de forskellige stillingskategorier.
- 7. Klar faglig struktur, hvor stammen udgøres af almene gymnasiale fag** kombineret med grene og valgfag.
- 8. Niveaublanding i undervisningen skal undgås**, dvs. undervisning på C- og B-niveau skal ikke kunne forgå på samme hold.
- 9. Htx skal bevares som en selvstændig gymnasial uddannelse** Det tekniske gymnasium, htx, er afgørende for fødekæden til STEM-uddannelserne og skal derfor fortsætte som selvstændig uddannelse.

Akademikernes konkrete bud på en succesfuld epX

For at den politiske ambition skal lykkes, er det afgørende, at epX'en fremstår som en gymnasial studieforberegende ungdomsuddannelse af høj kvalitet og med et attraktivt ungdomsmiljø. EpX'en skal kunne tiltrække unge med ambitioner om videregående uddannelse og være relevant for unge, der hen ad vejen finder ud af, hvad de vil.

Der skal sikres brede, geografisk lige, uddannelsesmuligheder i hele landet, og så er det afgørende for en succesfuld epX, at der sikres rammer og midler til praksisfagligt kompetenceløft af underviserne.

1. EpX skal være en gymnasial studieforberegende uddannelse

EpX skal være en gymnasial uddannelse med et tydeligt studieforberegende sigte og med adgang til en bred kreds af videregående uddannelser på linje med HF.

Begrundelse: Hvis epX skal tiltrække elever fra folkeskolen med ambitioner om videregående uddannelse, herunder universitetsuddannelser, er det afgørende, at uddannelsen opfattes som gymnasial i både indhold, niveau og status. EpX skal give eleverne faglige forudsætninger for at kunne søge ind på såvel professionsbacheloruddannelser som universiteternes bacheloruddannelser.

En uklar eller svækket studieforberegende profil vil risikere at placere epX i et uddannelsesmæssigt mellemrum, hvor den hverken giver klare videreuddannelsesmuligheder eller tilstrækkelig faglig tyngde. Det vil svække uddannelsens legitimitet og gøre den mindre attraktiv for fagligt ambitiøse unge.

2. Den treårige epX skal udbydes landsdækkende

Den treårige epX skal være et landsdækkende tilbud og ikke begrænses til de store byer.

Begrundelse: Hvis epX reelt skal kunne erstatte HF, er det ikke nok med et toårigt uddannelsesforløb. Det tredje år er en afgørende forudsætning for tilstrækkeligt fagligt niveau og dermed adgang til en bredere vifte af videregående uddannelser.

Unge i hele landet skal have lige adgang til gymnasiale uddannelser af høj kvalitet. Et begrænset udbud af den treårige epX vil svække uddannelsens kvalitet, skabe en problematisk geografisk skævhed og dermed modvirke ambitionen om et sammenhængende uddannelsessystem.

3. Det tredje år skal integreres tydeligt i epX' struktur

Det tredje år skal være en integreret del af epX-uddannelsens samlede opbygning og ikke et løst tillæg.

Begrundelse: Ekspertgruppens anbefalinger peger på et tredje år med tydelig faglig progression for elever, der ønsker adgang til flere professionsbacheloruddannelser og videregående uddannelser. Det er imidlertid fortsat uklart, hvordan dette tredje år konkret skal indpasses i epX' samlede struktur. For at sikre kvalitet og progression er det afgørende, at det tredje år tænkes ind fra starten – både fagligt, didaktisk og organisatorisk. En fragmenteret model vil skabe usikkerhed for eleverne og vanskeliggøre planlægning for institutionerne.

4. EpX skal give adgang til universiteternes bacheloruddannelser

EpX skal, ligesom øvrige gymnasiale uddannelser, være studieforberedende til en universitetsbacheloruddannelse.

Begrundelse: Adgang til universiteternes bacheloruddannelser kræver et ekstra fagligt løft svarende til HF's udvidede fagpakke (ét ekstra A- og ét ekstra B-niveau). Ekspertgruppen anbefaler, at løftet placeres efter epX. For at undgå et betydeligt arbejdspress og fragmentering af det faglige og sociale fællesskab kan en løsning være, at elever, der ønsker adgang til en universitetsbacheloruddannelse, skal tage en overbygning efter epX. En sådan uddannelsesstruktur stiller høje krav til studievejledningen undervejs i epX.

5. Fælles målestok for gymnasiale niveauer skal fastholdes

Der skal fastholdes en fælles national målestok for gymnasiale niveauer på tværs af stx, hhx, htx og epX.

Begrundelse: Undervisningsformen på epX vil være mere praksisrettet, men det gymnasiale niveau skal være det samme. En mere praksisrettet undervisningsform på epX må derfor ikke føre til en udvanding af de faglige krav. Derfor stiller en nye praksisnær gymnasial undervisning krav til didaktikken og undervisningsformen.

6. De høje didaktiske krav ved en mangfoldig og divers elevgruppe skal anerkendes

Der skal sikres tilstrækkelige ressourcer, rammer og kompetenceudvikling til at håndtere en mangfoldig elevgruppe i epX. Kompetencekravene, herunder et særligt epX-pædagogikummodul for underviserne skal beskrives i en stillingsstruktur, der klargør de forskellige stillingskategorier.

Begrundelse: EpX vil have en bred og divers elevgruppe. Det stiller høje krav til didaktik, pædagogik og undervisningsformer. Ikke mindst hvis undervisningen skal være mere praksisrettet uden at gå på kompromis med det faglige niveau. De høje ambitioner for epX forudsætter i det hele taget kompetente undervisere, der har de

særlige pædagogiske og faglige kompetencer, som skal give epX sin særlige gymnasiale identitet.

Der er derfor behov for at sikre rammer for og investering af midler i undervisernes kompetencer. Det gælder uanset undervisernes baggrund og organisationstilhørsforhold begrundet i ovenstående høje ambitioner, men også af hensyn til at sikre en samlet, kompetent underviserstab uanset uddannelsesbaggrund.

7. Klar faglig struktur, hvor stammen udgøres af almene gymnasiale fag

De almene gymnasiale fag skal udgøre en tydelig faglig stamme i epX, kombineret med grene og valgfag.

Begrundelse: Ekspertgruppens forslag om en opbygning med en stærk almen faglig stamme kombineret med grene og valgfag er et godt udgangspunkt. Det giver eleverne mulighed for både almindelig og faglig orientering mod forskellige erhvervs- og professionsområder. Det understøtter ambitionen om, at epX både skal være studieforberegende og almindeligdannende.

8. Niveaublanding i undervisningen skal undgås

Undervisning på C- og B-niveau skal ikke kunne forgå på samme hold.

Begrundelse: Det er bekymrende, at ekspertgruppens anbefalinger åbner for, at C- og B-niveauer kan undervises sammen i fag som dansk, matematik og engelsk. Undervisningen bør altid tilrettelægges i forhold til niveau, faglige mål og eksamensform. Sammenblanding af niveauer risikerer at svække både progression og fagligt udbytte – til skade for alle elever.

9. Htx skal bevares som en selvstændig gymnasial uddannelse

Det tekniske gymnasium, htx, er afgørende for fødekæden til STEM-uddannelserne og skal derfor fortsætte som selvstændig uddannelse.

Begrundelse: Den kommende ekspertgruppe for hhx, (htx) og stx får bl.a. til opgave at vurdere, om htx bør integreres i stx. Dette vil være et forkert greb i forhold til at sikre en stærk fødekæde til STEM-uddannelserne. I stedet for at nedlægge htx som selvstændig gymnasial uddannelse, bør ekspertgruppe se på, hvordan htx kan styrkes – også på udbudssteder uden for de store byer - så flere elever får øjnene op for de uddannelsesmuligheder, htx giver.